Ára 1 dinár.

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Matica Srpska tp—A. NOVISAD

XXIII. évfolyam Szabadka, PÉNTEK 1922. december 22. 346. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra-ulica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra-ulica 1 (Leibach-palota)

A magyar földnélküliek

A Magyar Pártnak a választójog kérdésében meginditott lendületes akciója, melynek máris látható, közzelfogható sikerét elvitatni nem lehet, még nem fejeződött be ugyan, de előreláthatólag most már az elintézett kérdések közé fog tartozni. A vezérlőbizottság határozatából most sor kerül a pártprogram két másik nem kevésbé sarkalatos pontjának gyakorlati megvalósitására is. A Magyar Párt sürgősen megoldandónak tartja a magyar iskolaügyi akció lefolytatását és ezzel párhuzamosan a szélesebb magyar néprétegeket közelről érintő agrárkérdésnek a magyarság szempontjából való felvetését és napirendentartását is.

A magyar nyelvü iskolák fokozatos megszüntetése, a magyar nyelvü elemi és középiskolai oktatás intézményes megbénitása nyilt, eleven és nagyon fájó sebei az SHS. királyság magyarságának, intenzitása oly erős, a probléma annyira beleékelődik az egyén, a magyar anyanyelvü szülő és gyermek mindennapi életébe, igazságos, demokratikus és sürgős megoldása a jugoszláviai magyar közvélemény szemében annyira természetesnek és olyan mulhatatlanul szükségesnek bizonyul, hogy azt ugy sem lehet levenni a napirendről. Aktualitása mindaddig megmarad, amig a kérdést egész komplexumában, a kisebbségi jogok és igények becsületes kielégitésével el nem intézik.

Az agrárreformnak a magyarság sérelmére történő végrehajtása és az ebből származó hátrányok kevésbbé foglalkoztatják ezidőszerint a jugoszláviai magyar közvéleményt, maga az egész kérdés nem jelent még meg igaz mivoltában a tömegek előtt, nem vált még erős tudattá az agrárreformnak magyar szempontból való megitélése és ezért következésképen nem is fakadhatott ki a tizezrek, százezrek lelkéből a tiltakozás szava, az ellenakcióra való készség. Ez érthető és természetes is, egyformán kisérő jelensége minden agrárproblémának olyan államokban, ahol az agrárproletáriátus kialakulása még nem fejeződött be. A jugoszláviai agrárreform életbelépte előtt is volt itt, ezen a területen eléggé nagy tömegü agrárproletáriátus s az agrárreformnak az volna a tulajdonképeni rendeltetése, hogy a földnélküliek számát mind kisebbre csökkentse. Ezt a feladatát az agrárreform részben teljesitette is, mikor a szláv földnélküliek kétségkivül jogos igényeit a legteljesebb mértékben igyekezett kielégiteni. Mikor azonban földhöz juttatta az eddig földtelenek egy nagy kontingensét, helytelen, igazságtalan és célzatos gyakorlati alkalmazásával a másik oldalon sokszorosan megnöveli a földet turó, a földhöz kötött nincstelenek eddig is nagy számát. A földnélküliek nagyobbik fele a Vajdaságban ezelőtt is a magyar földmunkásokból került ki. Azokból a proletárokból, akik emberöltők óta verejtékeztek a termő föld megmunkálásában és napszámosi, cselédi, zselléri sorban a dolog, a törődés és a gond nagyobbik felét cipelték vállukon, a terméknek, az istenáldásnak, az örömnek pedig csak az apró szemecskéit takarithatták be. Ezek már akkor is proletárok voltak s most kiderült, hogy a proletárok rendjében is vannak rangfokozatok — lefelé.

Az agrárreform nem juttatja földhöz a föld hiv gyermekeit, minden időben mostoha gyermekeit. Most aztán lehetetlen és egyre célzatosabbnak tetsző alkalmazásával elveszi azt a keveset is a földetturó népről, ami eddig még volt az istenadtának: a munkaalkalmat. A munka lehetőségét szünteti meg lassankint, azaz dehogy lassankint az agrárreform a mezőgazdasági proletáriátus számára. És ebben rejlik elsősorban az elitibázott, nagyfoku szociális igazságtalansággal szaturált volta.

Majd ha egészen befejeződik a jugoszláviai magyar mezőgazdasági proletáriátus ijesztő mértékben való kialakulása, teljes létszámra, fölemelt létszámra való intézményes rekrutálása, akkor az itteni magyar tömegek lelkében is erős tudattá érlelődik majd az agrárreform ellen, az agrárreform végrehajtásának mostani és tervbe vett módja ellen irányuló nagy egységes akció szükséges volta. A tömegek azonban rendszerint későn ébrednek az igazságok megismerésére.

A Magyar Párt elnöki tanácsa és vezérlő bizottsága egészséges politikai és szociális érzékről tett tenuságot, hogy működésének már a kezdetén a legelsősorban istépolásra szoruló földnélküli magyar tömegek igazi nagy problémájának a szolgálatába állott.

A pártok előkészületei a választásokra

A radikális-párt kitart az alkotmány mellett — Készülnek a választási proklamációk — A belpolitika hirei

A parlament csütörtöki végleges felosztása után az összes pártok teljes erővel fogják belevetni magukat a választási agitációba. Az eddigi képviselők 30 százaléka a mandátumok számának csökkenése miatt amugy sem térhet vissza, de ezeken felül is sokan utoljára ültek ma a képviselői padokban, a választási küzdelemből sokan nem fognak visszakerülhetni.

A pártok előkészületeiről a következő tudósitásaink számolnak be:

A demokratapárt kiáltvánnyal fordul a néphez

Beogradból jelentik: A parlament utolsó ülése után a demokratapárt azonnal klubülést tartott, amelynek napirendjén a néphez intézendő kiáltvány szerepelt. Miután hosszabb vita után sem tudtak a kiáltvány szövegében megállapodni, *Sumenkovics* és *Kumanudi*ból álló bizottságot küldtek ki a kiáltvány megszövegezésére.

A radikális-klub ülése

Ugyanebben az időben a radikális-klub is ülést tartott. Jellemző jelenség, hogy mig a radikálisklub folyosóján nagyon sok ember lézengett, az ellenzékivé vált demokrata-klub előtt üresen kongott a folyoso.

A radikális képviselők nem szivesen nyilatkoztak az ülés lefolyásáról, de annyit sikerült megtudnunk, hogy az ülés első szónoka Gyurisics képviselő volt, a ki után *Pasics* miniszterelnök tartott hosszabb beszédet. Beszédében kifejezetten hangsulyozta, hogy *a radikális pártban senkinek sincs helye, aki a vidovdáni alkotmány megváltoztatását kivánja.* Beszéde végén köszönetet mondott a volt képviselőknek és kifejezte azt a reményét, hogy az uj parlamentben valamennyit viszont fogja látni.

Pasics beszéde után a párt választási proklamációjáról folyt a vita.

A klerikálisok tanácskozása

Csütörtök este a klerikális néppárt is ülést tartott Korosec elnöklete alatt. *Korosec* ismertette a politikai helyzetet, azután pedig a választási küzdelem előkészitését tárgyalták. Mint hirlik, a klerikálisok a választáson mindenütt önálló jelöltlistákkal akarnak fellépni.

Választási paktum a kmet párt és a demokraták közt

Beogradból jelentik: *Pribicsevics* Szvetozár meglátogatta a szlovén kmet párt klubjában Puceljt, akivel hosszu ideig tanácskozott. A beszélgetés tartalmát mindkét fél titokban tartja, beavatottak szerint azonban az egész Szlovéniára kiterjedő választási paktum megkötéséről volt szó. A demokraták a kmet pártot támogatnák azokban a kerületekben, ahol a demokraták gyengébbek és viszont. A paktumot állitólag semmi féle feltételhez sem fogják kötni és valószinüleg rövidesen mindkét párt komoly megfontolás alá veszi a tervet.

A földmives párt választási előkészületei

Beogradból jelentik: A földmives párt végrehajtó bizottsága szerdán a képviselő-klubbal együttes ülést tartott, amelyen azokról az instrukciókról tanácskoztak, a melyeket a kerületi, járási és községi szervezeteknek fognak a választások ügyében adni. Egyben megbeszélték a kiadandó választási proklamáció tartalmát is. Tekintettel arra, hogy a választási törvényben sok kétértelmüség fordul elő, háromtagu bizottságot választottak a törvény áttanulmányozására. A bizottság minden kétértelmüség ügyében a választásokat intéző Állami Bizottsághoz fog fordulni hivatalos törvénymagyarázatért, nehogy minden egyes szavazási bizottság másképp alkalmázhassa a törvényt.

A pártból kivált *Avramovics—Komadinics*-csoport szintén élénk választási akcióba kezd. Ez a csoport január 11., 12. és 13-ra országos kongresszust hivott egybe, amely ki fogja dolgozni a csoport politikai programját. Valószinü, hogy az Avramovics-csoport agitációjának éle elsősorban a képviselő-klub ellen fog irányulni.

A muzalmán-párt feltételei

Beogradból jelentik: *Vilovics* volt kereskedelmi miniszter meglátogatta *Pasics* miniszterelnököt és végleges választ kért klubja korábban átadott memorandumára, melyben közölték azokat a feltételeket, amelyek mellett belépnének a választási kormányba.

Ezek a feltételek a következők: 1) A kormány hajtsa végre a régebbi egyezmény még végre nem hajtott pontjait, különösen az agrárváltság ügyében. 2) Az állampolgársági törvényjavaslatba *ne* kerüljön be *Szokics* javaslata a délszerbiai muzulmánok opciójának három évi meghosszabbitásáról. A klub annak idején a törvényhozó bizottságban az inditvány ellen szavazott. 3. A kormány és az állami hatóságok ne akadályozzák meg a jobboldali muzulmánklubot abban, hogy akcióját a novipazari Szandzsákra, valamint Ó-Szerbiára és Macedóniára is kiterjeszthesse. 4) A kormányban két helyet követelnek.

Az utolsó kivánsághoz, mint hirlik, nem fognak ragaszkodni a muzulmánok, ha többi feltételeiket elfogadják és megelégednének a már felajánlott belügyi államtitkársággal is. *Pasics* még nem adott választ Vilovicsnak, de nem idegenkedik a feltételek elfogadásától.

Országos küzdelem a trachoma ellen

Kerületi trachoma rendelőket állitanak fel

Szerdán délután négy órakor a novisadi kórházban dr. *Markovics* **Lázár egészségügyi** főnök elnöklete **alatt konferencia** volt, amelyen a ***trachoma elleni*** *védekezést* beszélték **meg.** A tanácskozáson *Stampár* **André,** a beogradi közegészségügyi **minisztérium** osztályfőnöke is jelen **volt. Suboticáról** dr. *Pavkovics* Mi**lutin tiszti főorvos,** dr. *Scherzer* **Ivó,** a közkórház szemészeti osztályának **fönöke voltak jelen,** s ott vol**tak a trachoma által** legjobban sujtott **vajdasági területek:** a *kulai* és ***zsablyai*** járások, *Sztapár, Csurog* és *Novoselo* községek orvosai s **több novisadi orvos.**

A konferencia megállapitotta, hogy a **trachoma** elleni védekezés eredményessége érdekében szakitani **kell a régi** módszerekkel, amikor **csendőrrel** fogták a beteget, hanem **agitációval** és felvilágositó propaganda utján kell megértetni a tömegekkel, hogy a beteg gyógyittassa a trachomát.

Az országnak trachoma által legjobban sujtott részeit három körzetre osztják.

Az első körzet: Bácska, Bánát, **Szerémség,** Macsva s Bosznjának **szávamenti** része.

A második: Muraköz.

A harmadik: Dalmácia.

Mindegyik körzetben egy központi trachoma gyógyintézetet állitanak **fel.** Az első körzet gyógyintézete ***Novisadon*** lesz, innen specialista **szemészorvosok** irányitják a trachoma elleni védekezést. Elsősorban **összegyüjtik** a trachomásokra vonatkozó statisztikai adatokat, mert **az a meggyőződés,** hogy csak a ***szegénység és tudatlanság az oka a trachoma terjedésének.*** Összeirják **azt is,** hogy *hányan vakultak meg a trachoma következtében.*

A trachomával sujtott községekbe az orvos támogatására speciálisan képzett *trachoma-nővéreket* küldenek ki. Pancsevón, vagy Vrsacon 45 ágyas szemészeti osztályt, Novi-Becsejen és másutt, ahol szükség van rá, szemészeti ambulanciát állitanak fel.

A novisadi trachoma-intézet már januárban megkezdi müködését.

Épitkezik a posta

Uj távbeszélők, rádióállomás, uj épületek

A posta a háboru alatt és a háboru óta nagyon lezüllött. Uj beruházásokra soha nem volt pénz s a régi épületek, felszerelések tatarozására is alig volt alkalom.

A következő két költségvetési évre a postakincsár nagyösszegü beruházásokat tervez.

Meg akarják valósitani a *Beograd - Zagreb - Ljubljana közvetlen távbeszélő áramkört,* 4 mm bronzhuzalból, mely a forgalmat legtökéletesebben bonyolitja le. Ennek az áramkörnek a kiépitését már meg is kezdték, a vonalmunkálatokat a novisadi postaigazgatóság határáig *Mikanovceig* már be is fejezték. A huzalkifeszités van még hátra s ezt az időjárás enyhülése után szintén elkezdik.

Ki akarják épiteni a *Beograd-Novisad közvetlen távbeszélő áramkört,* a vonalmunkálatok itt is készek, csak a huzal kifeszitése van hátra.

Ez a két áramkör óriási hiányt fog pótolni és ennek kiépitése után a forgalmat gyorsabban tudják lebonyolitani és emellett, minthogy a huzalok a legvastagabbak lesznek, a légköri benyomásoknak legjobban tudnak ellentállni, a beszélgetést is jobban, világosabban lehet hallani.

Az uj postapalota létesitésére — Novisadon — is megtették a lépéseket. A várostól megvették a *Kislimanon* a telket csupán csak a szerződés aláirása van hátra. A postapalota céljaira az első részletül *500.000 dinárt* már meg is kapta a postaigazgatóság. A postapalotában az igazgatóságon kivül a posta és távirda hivatal is elhelyezést nyer. A palota 100 méter hosszu és 80 méter széles területen fog felépülni. Az uj postapalotában uj *C., B. telefonközpontot* fog kapni Novisad, melyet a német jóvátétel terhére vesznek Berlinben.

A várossal tárgyalások folynak *posta autogarage* létesitéséhez szükséges telek átengedése iránt. Novisad 6 teher-posta autót kap. Az autogaraget valószinüleg a *Péter király* csatorna mellett fogják felépiteni. *Autókat kapnak még Subotica* 4 darabot, *Sombor* és *Veliki-Becskerek* 1—1 darabot. Subotićán az autóknak a katonaság adna helyet, mig a másik két városban a postaépületekben helyeznék el őket.

Novisadon fogják elhelyezni *az országos posta-központi raktárt.* A várossal most folynak a telek tárgyalások. A hajóállomás közelében fogják ezt felépiteni.

Novisadon *radió állomást* épitenek. Az állomás a várostól 7 kilométerre lenne elhelyezve 10 hektárnyi területen. A radió állomás nemcsak hivatalos, hanem privát táviratok felvételére is be lesz rendezve.

A jövő évben *összerakható, hordozható raktárakat* állitanak fel *Suboticán, Novisadon, Somborban, Becskereken, Mitrovicán* és *Vrbászon.*

A közel jövőben megvalósitják, hogy a táviratok *Becskerek* elkerülésével jöhessenek Budapestről Bácskába. Az erre vonatkozó javaslat már a minisztérium előtt áll és *legkésőbb 2—3 hónap alatt ez is megvalósul.*

Az *1923—24. költségvetési évben* meg akarják valósitani a *Beograd—Bukarest,* a *Beograd—Prágai* közvetlen távbeszélő áramkört.

A Vajdaságban *17 uj távbeszélő áramkört* akarnak felállitani azért, hogy *a nagyobb városokat közvetlen összeköttetésbe hozzák egymással* és ezáltal a mostani vonalakat tehermentesitsék és igy a kisebb helyek is gyorsabb összeköttetést kapjanak, mig most sokszor félnapokat is kell várniok, akik telefonálni akarnak.

Apatinban uj postaépületet emelnek, mert a mostani csak bérépület és abból jövőre ki kell menni a postának.

Hogy a vonalakon esetleg előálló hiányokat jól és gyorsan javithassák ki *a müszaki személyzet részére tanfolyamot* létesitenek, ugyszintén *a kezelőszemélyzet* és vonalfelvigyázók kiképzésére is.

A postaigazgatóság nagymennyiségben szerez be *finom müszereket* és a táviratpóznák kicserélése végett *40.000 oszlopra* hirdettek versenytárgyalást.

Végül egész sereg *szociális intézményt akarnak* megvalósitani, részben pedig már meg is valósitottak.

A postaigazgatóság e két évi költségvetés *49 millió dinárt tesz ki.*

Szuboticai ü

Megérkezett az állami a szinház részére. A subot részére megszavazott 100.0(lami szubvenciót a kormány talta és erről értesitette Sul tanácsát. A szubvenciót m város fogja felvenni, mert szinház finanszirozását a vá kezébe. Valószinüleg ugy oldani a kérdést, hogy a zottság fogja ellenőrizni a dásait, a szinigazgatóval pe dést köt a város, a tervek évre.

A városi takarékpénztá tása már rövid idő kérdése háza első emeletén a gyer osztály volt hivatalos helyis serényen folynak a takarék rendezési munkálatai. A tak alaptőkéjéül szolgáló összeg sen meglesz, miután a város adása legközelebb már meg földek parcellázását rövidese mérnöki hivatal és ezután irják az árlejtést, amely irán érdeklődés nyilvánul meg. A rint itélve, a városi takaré nuárban már föltétlenül müködését.

A kutya

Irta: Farkas Antal

Az öreg Siska Jankó ma sem jött **be a** hivatalába, a vén korhely. Az **egész kataszteri** nyilvántartás nélküle **nem ér egy ütet** taplót és ime, **ma sincs itten.** Ha a főnök urat vagy a kataszteri birtokivek garmadájának óriási szekrényeit egy éjszaka szépen ellopnák: nélkülük még mindig el lehetne képzelni a nyilvántartást, de Siska Jankó nélkül nagyon bajos. Harminc év óta itt pöfékel és a beidézett vagy betoppanó feleket egytől-egyig ismeri, a birtokiv-számokat könyv nélkül tudja, a legbenyolultabb birtokelosztásokat egy pipadohány mellett keresztülvezeti. No és azonkivül hozzáigazodik az egész hivatal. Ha leül az asztalhoz: 8 óra. Ha a első pipa dohányt kiveri: 9 óra. Ha ujra tömi a pipáját: 10 óra. Ha megint kiveri: pont 11. Ha föláll az asztaltól: delet harangoznak. Aztán kit lehet bosszantani, gunyolni, tréfálni, ha ő nincs itt? Ő szó nélkül türi a legostobább szekaturát; legföljebb annyit szokott mondani:

— Bolond lyukból, bolond szél fuj.

Évek óta lakik a város végén özvegy asszonyságnál, akinek az ura a város dobosa volt. Ráfogták, hogy **viszonya van** vele, pedig tudják, **hogy nem igaz,** mert az öreg Siska az első és utolsó szerencsétlen házassága óta valóságos nőgyülölő: **olyan** vendéglőbe be nem tenné a **lábát, ahol női kiszolgálás van. In**kább nem iszik, elmarad a hivatal nőkért bolonduló fiataljaitól és a maga spriccerét a városvégi korcsmában egyedül szopogatja. Ráfogták, hogy azért iszogat ott, hogy onnan Zsuzsi néni a hátán is hazacipeli, de már messziről nem birná, mert fájósak a lábai. Ez sem igaz, mert az öreg ur egy spriccernél többet már azért sem iszik, mert nem futja. A fiatalok kölcsön kéregetnek, váltóznak; néha még az öreg urat is berántják. Akadt olyan Pestről odaszakadt lelketlen csavargó — a polgármester ur pártfogoltja — aki miatt éveken át törlesztgette a takarékot, pedig a fiatal kolléga csak néhány hétig lumpolt a kataszteri nyilvántartás környékén.

És még sem okult az öreg: nélkülözhető garasait most is szivesen megosztotta a rászoruló, a könnyelmü fiatalok között. Kamatba kapta a gunyt, az ostoba tréfákat és bizony, a tőke sokszor odaveszett. Már mindegy — Siska Jankónak nagyon jó szive volt.

Ez a jó sziv szerethette valamikor a feleségét is, aki pár esztendeig tartó házasság után megszökött tőle valami vasutassal, akit az isten háta mögé helyeztek. Nem hagyott maga után mást, csak az emléket, azt a gyalázatot, ami kisvárosban a faképnél hagyott férjnek böven kijárt, meg egy kutyát, amit nagyon szeretett, de a kipkedő-kapkodó eltávozáskor elfelejtett becsomagolni.

Ez a hüséges állat immár másfél évtized óta éldegél az öreg Jankó mellett. Nincs az uristennek olyan vasutasa, akinek a kedvéért otthagyná azt a portát, ahol a gazdája vele együtt meghuzódik. Jankónak minden szeretete, gondja erre a teremtésre pazarlódik. Mennyivel hüségesebb ez, mint az asszonya volt és mennyivel tisztességtudóbb, becsületesebb, mint a hivatalbeli kollégák némelyike! Ez nem szökik el, ez nem irat alá váltót. Elkiséri a sétáin, a korcsmában a lábához telepszik és otthon minden mozdulatát figyeli. Délben, este a kapuban várja, ahová ki-kiülnek Zsuzsi nénivel és lesik a hazabaktató öreg urat, akit a szobájába bekisér a hüséges ur egy óra hosszáig is elbeszélget vele, amig a kosztot Zsuzsi néni betálalja. A kutya megérti a szót és értelmes tekintetével felel minden kérdésre. Ha sok mondanivalója van, akkor a saját nyelvén segit kifejezni az örömét, a panaszt. Jankó ur is megérti és kosztolás közben szépen eltársalognak. Ha Jankónak eszébe jut, megkérdi a kutyát:

— Hol van a kis gazdasszonyod? Keresd meg!

Tacskó körülszaladja az udvart, kiugrik a kapun, a kocsiuton szaglász, majd megáll, leül az utra, föltartja az orrát és keservesen vonit.

Jankó ur ugy tesz, mintha mulattatná a dolog. Pedig éppen nem mulattatja, csakhogy valami diktálja neki, hogy hébe-hóba igy bolondozzék. Maga Zsuzsi néni is rászól:

— Ugyan hagyja már a ténsur! Mért nem keresi meg maga?

Mindenki tudta, hogy Siska Jankó a kutyáját nagyon szereti volt szó, nem ismert tréfá csétlen házassága fölött v az izléstelenek, de a ku gorombaságig tudott m szer fölbérelték a sintért, ja el a Tacskót és vigye re. A ténsur utána kutya telepen megtorkolászta a utána bement a polgárme megmondta, hogy ha el nem csapják a pecért, ő hagyja ott a hivatalát. Ezzel a gazemberrel együtt nem szolgálja a várost. Alig tudták lecsöndesiteni.

De hát Tacskót is elérte az emberi sors: az enyészet kerülgette. Elvénült, beteg lett, leesett a lábáról. Rákot kapott szegény. Az állatorvos mondta:

— Nincs mentség, barátom! Ha herceg volna, akkor sem tudnék rajta segiteni. Adok mérget: add be neki, hogy ne kinlódjék szegény.

Jankó ténsur a mérget föltette a szekrény tetejére és hónapokon át kötözgette, ajnározta, ölbehordta az undok betegségü jószágot. Beszélt neki nagyon sokat és még többet morgott Zsuzsi nénire, aki már haragudott rá ezért az ostobaságért.

— Mért nem pusztitja el ténsur? Van még kutya a világon!

A ténsur ugy nézett rá, mint valami gyilkosra. Még a kosztját sem akarta elfogadni.

Zsuzsi néninek igaza volt, mert szegény Tacskó már döglődött. Jankó ur is észrevette és már két **nap óta nem ment hivatalba sem,**

Lemondásra kényszeritik

a nagyhatalmak a görög kormányt

Nem állanak szóba a forradalmárokkal

Londonból jelentik: *Curzon* lord kezdeményezésére *a szövetségesek az Unió részvételével demarsot intéznek az athéni kormányhoz, a melyben a forradalmi katonai kormánynak sürgős visszalépését követeli* és azt kivánja, hogy adja át azonnal a helyét egy fedhetetlen kormánynak, mert *a nagyhatalmak nem hajlandók olyan békeszerződést aláirni, amelyen a mostani görög kormány szerepel mint aláiró.* A lausannei konferencián bizonyosra veszik, hogy *a görög kormány rövidesen visszalép.*

A sentai Petőfi-ünnepély bonyodalmai

Lemondottak a müsor szerb nyelvü számainak szereplői

A sentai magyarság is — mint már közöltük — megfelelő módon ki akarja venni részét abban, hogy Petőfi Sándor születésének száza dik évfordulóját méltó módon megünnepelje. A december 31-ikére kitüzött ünnepség előkészületei már megtörténtek és kinosan érintette a rendezőséget az a hir, hogy az ünnepély megtartását a *sentai nacionalista szervezet tagjai megakarják akadályozni.* A hangulatot az sem enyhitette, hogy *Petrovics* Branko dr., sentai polgármester kijelentette, hogy a tervezett incidenst minden rendelkezésére álló eszközzel meg fogja gátolni.

Nagy megnyugvást keltett azonban csütörtökön a sentai nacionalista szervezet vezetőjének az a kijelentése, hogy az egyesület tagjaitól távol áll a Petőfi-ünnepség megzavarása, mert erre semmi ok sem forog fenn. A rendezőség megnyugtatására közölte azt is, hogy ő maga is részt fog venni az ünnepélyen.

Ott ült a kutya mellett éjjel-nappal. Simogatta, ajnározta, amikor a fájdalomtól nagyokat gyögött, sirt szegény állat. Aztán Jankó ténsur sirt, amikor utolsót rugott, a gazdájára nézett és kiszállt belőle az élet. A szive hasogatódzott, amikor elemette. Ugy 10 óra lehetett. Megmosta a kezét és bement a hivatalba. Nem szólt egy szót sem. Tőle ugyan kérdezősködhettek, trétálhattak.

A Galambos-gyerek volt a legszemtelenebb. Pedig gyászpántlikája volt a kalapján, fekete nyakkendőt hordott, mert hiszen tegnapelőtt temette el az édes anyját. (Ezen a czimen 100 forintot csikart ki az öreg Jankót!.)

— El-e még a kend kutyája, bátyám?

Semmi válasz.

— Csak nem döglött tán meg? Nem kaptam még róla gyászjelentést.

Erre sem szólt az öreg.

— Ha másodszor is megözvegyült, fogadja részvétemet — és még a kezét is nyujtotta Siska Jankó felé.

Az öreg ur e pillanatban fölkapta a keze ügyébe eső hétfontos ólomkalamárist és ugy vágta a Galambos-gyerek fejéhez, hogy az tintásan, véresen bukott le a padlóra. Mindenki hozzá rohant és észre se vették, hogy az öreg ur kalap nélkül eltünt. Egyenesen hazament, fölnyult a szekrény tetejére és levette a sztrichnint, amit a Tacskó számára rendelt az állatorvos ur...

Ezzel szemben az ünnepség két szereplője, *Lázin* György tanár, aki szerb nyelven felolvasást tartott volna és *Szicsárevics* Zorka tanárnő, aki szerb nyelven szavalt volna Petőfi-verseket az eredeti terv szerint, lemondott szerepéről. A rendezőség most azon fáradozik, hogy másokat nyerjen meg a szerb nyelvü előadásra.

Március 18-án lesznek az uj választások

Feloszlatták a parlamentet

Beogradból jelentik: A nemzetgyülés utolsó ülése csütörtökön délután 4 órára volt összehiva. Azonban még fél ötkor is csak kevés képviselő tartózkodott a teremben, a karzatok viszont zsufolásig televoltak. Feltünő volt, hogy a demokraták közül senki sem volt a teremben.

Pasics miniszterelnök a miniszteri szobában tartózkodott és többször megjelent a nagyterembe vezető ajtóban és idegesen nézte, hogy az elnökség egyáltalában megérkezik-e. Végre háromnegyed ötkor a demokrata képviselők szinte ünnepélyesen, párosával bevonulnak az ülésterembe és 4 óra 50-kor *Lukinics* elnök megnyitja az ülést.

A miniszteri padsorban legelől Pasics miniszterelnök ül, kezében a királyi kéziratlal.

Vukoszavljevics a parlament titkára felolvassa a mult ülés jegyzőkönyvét, rögtön utána *Agatonovics* demokrata kér és kap szót a jegyzőkönyvhöz. *Agatonovics* beszédében élesen tiltakozik a régi kormány lemondásának módja és az uj kormány kinevezése ellen. Különösen azt kifogásolja, hogy a régi kormány nem várta be a tisztviselő-, rokkant- és agrártörvények letárgyalását. Beszédét az egész ellenzék viharos helyeslésssel kisérte.

Utána *Lázics* Voja (földm.) kap szót, aki szintén éles támadásban részesiti a kormányt. Őt is nagy óvációban részesiti a többségben levő ellenzék.

A két ellenzéki beszéd alatt a miniszteri padokban nagy idegesség észlelhető és *Pasics* többször idegesen lobogtatja a kezében levő aktacsomót.

Lázics után *Vukoszavljevics* titkár felolvassa a régi kormány lemondásáról és az uj kormány kinevezéséről szóló királyi kéziratokat. Az ellenzék az uj miniszterek neveinek felolvasását nagy zajjal kiséri, különösen *Jovanovics* Ljuba, *Supilo* és *Zsupancsics* nevei után tör ki nagy vihar.

Érdekes volt azonban, hogy az ellenzéki demonstrációban a demokraták padsoraiban ülő *Pribicsevics* Szvetozár nem vett részt. Hosszu idő óta először ült a képviselői padokban.

A zaj lecsillapulása után végre szóhoz jut *Pasics* miniszterelnök, aki nagy csendben olvassa fel a király kéziratát, amellyel *a parlamentet feloszlatja és az uj választásokat 1923 március 18-ra (vasárnapra) tüzi ki.*

A felolvasás után ujra kitör a vihar, az ellenzék hevesen tüntet a radikálisok ellen, a karzat is beleszól a lármába. A radikálisok sem maradnak csendesen és különösen Miladinovics volt postaminiszter és Kobaszica hangja hallatszik ki a zsivajból, akik Nagyszerbiát éltetik.

Végre is *Lukinics* elnök 5 óra 10 perckor bezárja a parlament utolsó ülését. A képviselők a karzat gunykiáltásai között vonulnak ki a teremből.

Operáció után . . .

A pénzügyi politika megváltozásának hatása — Enyhülés a pénzpiacon — Megindul a kereskedelmi forgalom

A pénzügyminiszter szerdai rendelete, amellyel Plavsics intézkedését eltörölte, szerdán viharos forgalmat idézett elő a belföldi tőzsdéken. Amint előrelátható volt, a szabad valuta- és devizaforgalom első napján példátlanul nagy keresletet indult meg az idegen fizetési eszközök iránt, ugy hogy ugy a beogradi, mint zagrebi tőzsdén rohamosan emelkedtek a külföldi értékek. A svájci frank, angol font és dollár egy nap alatt husz százalékkal, a cseh korona 15, francia frank pedig 20 százalékkal drágult. A drágulás azonban csak a papirforma szerint következett be, az árfolyamok változása tulajdonképpen annak a következménye, hogy a keddi *fiktiv* árfolyamokat, melyeket még a Plavsics-féle rendszer alapján a pénzügyminiszter állapitott meg, szerdán a reális tőzsdei kurzusok váltották fel. A mesterségesen megállapitott árfolyamok nem voltak reálisak, mert nem a dinár tényleges külföldi kurzusa után igazodtak és a minisztérium által diktált arakon a valóságban senki sem tudta valuta-szükségletét fedezni. Szerdán a szabad forgalom alapján a tőzsdék eszkomptálták a dinár 1.15 centimes zürichi árfolyamát és ez idézte elő, hogy a zürichi paritásig drágultak a valuták és devizák. A drágulás annál inkább értheto volt, mert mindazok, akiknek volt régebbi devizavásárlási engedélyük, egyszerre akarták szükségletüket fedezni és a nagy keresletet az idegen valuták nagy hiánya miatt a bankok egyelőre nem tudták fedezni.

A tőzsdék forgalmában a szerdaihoz hasonló nagy emelkedés csak pánik idején szokott bekövetkezni. A tegnapi drágulást azonban egyáltalán nem kisérték a pánik szimptomái. A pénzpiac nyugodtan, sőt rokonszenvvel fogadta a pénzügyi intézkedéseket és csütörtökre már a tőzsdéken is helyreállt a normális forgalom. A szerdán hirtelen felugrott kurzusok mára stabilizálódtak, sőt a nyugati értékek néhány ponttal estek is.

A stabilitást elősegitette a zürichi dinár-árfolyam szilárdsága is. A külföld szemmelláthatólag rokonszenvvel és bizalommal fogadta az uj pénzügyminiszter programmját, ugy hogy a dinárnak az utolsó két héten bekövetkezett rohamos és állandó zuhanása megszünt. A kormányválság megoldásának hirére hétfőn 1.35-től 1.45-re ment fel a zürichi árfolyam és ezt a nivót a mai zárlatnál is megtartotta, sőt csütörtökön a nyitó-kurzus 1.50 centimes volt.

A belföldön a kereskedők megkönnyebbüléssel vették tudomásul a korlátozások részbeni megszüntetését. Különösen Horvátországban fogadják rokonszenvvel dr. Sztojadinovics miniszter pénzügyi politikáját. A horvát lapok nagyon kedvező hangon irnak az uj pénzügyminiszterről és eddigi intézkedéseiről. A horvátok rokonszenvét részben az magyarázza meg, hogy Sztojadinovics a radikálispárt Protics-frakciójának a hive, amely közeledést keres a horvát blokkhoz. Ez a politikai okokból megnyilvánuló támogatás is kedvező jele annak, hogy a horvátországi gazdasági körök, amely ugyancsak politikai okokból állandó kontreminnel gátolták Kumanudi pénzügyi akcióit, most felhagynak a kontreminnel és segiteni fogják az uj pénzügyminisztert tervének végrehajtásában.

A gazdasági élet egyes ágait egyáltalán nem érintette az idegen valutáknak hirtelen bekövetkezett áremelkedése. Ez különben nem is lehetett hatással az árakra, mert a dinár magas árfolyamának idején az olcsóbbodás sem követte a valuta kurzusát. Ugyanez a helyzet áll a gabonapiacon is, amelynek árai egyáltalán nem igazodnak a valuta állása után. Az utóbbi napokban bekövetkezett mérsékelt gabonadrágulás az utolsó hetek egyre tartó szilárdságának következménye. Csupán a szövetárukban következett be a cseh korona emelkedése miatt husz százalékos drágulás.

A kereskedelmi forgalom a reális pénzügyi politika hiére egyre intenzivebbé válik. A Plavsics-féle rendelet folytán a kereskedők a külföldről a tiltott cikkeken kivül korlátlanul hozhatnak be árut és az annak kifizetéséhez szükséges idegen valutát a devizabizottság engedélye alapján kifizethetik. Az elvámoláshoz csak a devizabizottság által láttamozott számla bemutatása szükséges. A bankok és pénzintézetek szabadon köthetnek valuta-, deviza- és arbitrázs-üzleteket. A külföldre utazók láttamozott utleveleik alapján 300 frank értékü valutát vihetnek magukkal. A külföldiek szabadon rendelkezhetnek az országban fennálló követeléseik fölött.

Letartóztatták a suboticai bar kómikusát

A kalandos multu artista bünei katonai gyógyszerész korából

A suboticai Salome-barnak szenzációja van, a bar komikusát, Miodrag *Mihajlovicsot,* aki december elseje óta volt a bar szerződött tagja és esténként szerb és német kupiékat adott elő, a rendőrség szerdán letartóztatta. A letartóztatással egy kalandos élet jutott el a börtönig.

Miodrag *Mihajlovics* nem volt mindig artista. Ukrajnában született és családi neve *Mebel* Kibin volt. Már gyerekkorában Szerbiaba került és később Kragujevacban meg is nősült. Ekkor a zsidó vallásról a görög keleti hitre tért át. Többféle foglalkozással próbálkozott és hosszabb ideig gyógyszerészgyakornok volt.

Ilyen hiányos képzettsége révén *mint katonai gyógyszerész teljesitett katonai szolgálatot Osijeken,* a hol ebben az évben több sulyos viszszaélést követett el. Ugyanis a rábizott raktárakból *nagymennyiségü értékes gyógyszert lopott,* amit azután több osijeki gyógyszertárban értékesitett.

Mihajlovics visszaéléseire a katonai hatóságok akkor jöttek rá, amikor már letelt szolgálati ideje és nem tartózkodott Osijeken. Az osijeki hadosztálybiróság tehát körözö-levelet adott ki a sikkasztó katonai gyógyszerész ellen, aki időközben Suboticán bukkant fel, mint kómikus.

A kalandos multu ember a gyógyszerész-gyakornoki pályán kivül ugyanis már régebben működött mint artista és ilyen minőségben szerződött le a decemberi müsorra a suboticai Salome-barhoz. Nem rajta mult, hogy szerződését nem töltheti ki, mert az osijeki hadosztály körözö-levele alapján a suboticai rendőrség szerdán letartóztatta és csütörtökön már Osijekre szállitotta, ahol átadják a hadosztálybiróságnak.

Az orvosilag megvizsgált művészet...

És a nyilvánossági joggal felruházott nők

A hivatalos lap közli *Omerovics* közegészségügyi miniszter rendeletét, amely orfeumokban, a bárokban, varietékben, kávéházakban és hasonló nyilvános mulatóhelyeken alkalmazott női személyzet egészségügyi ellenőrzésére vonatkozik.

A rendelet első pontja kimondja, hogy bárokban, chantanokban, varietékben, kávéházakban, italmérésekben és egyéb hasonló nyilvános mulatóhelyeken alkalmazott női személyzet, ugy a művésznők, táncosnők, énekesnők, mint az egyéb más női alkalmazottak, a pincérlányok, szobalányok, szakácsnők, mielőtt a helyiségben szolgálatba lépnek, egészségügyi ellenőrzés alá vétessenek.

A helyiség tulajdonosa köteles, mielőtt a nála alkalmazott nő szolgálatát megkezdené, pontos jegyzéket készíteni és az illető nőalkalmazott személyi adatait abba beirja.

Ezt a jegyzéket az illetékes rendőri hatóságnak beterjeszti, amely az egészségügyi hatóságot megbizza az ellenőrzés megejtésével.

Az ellenőrzést az állami ingyenes betegrendelő teljesiti, ahol pedig ilyen intézmény nincs, ott az egészségügyi vizsgálatokat a kórházban végzik vagy pedig a miniszterium által kijelölt orvos.

A személyi adatokat tartalmazó jegyzék beterjesztése után, — ami minden hónap elsején történik, — 2 napon belül meg kell ejteni az egészségügyi ellenőrzést.

A rendelet még azt az intézkedést is tartalmazza, hogy Beogradban, Zagrebban, Ljubljánában, Szarajevóban, Novisadon, Splitben és *Subaticán* meg van engedve, hogy az egészségügyi ellenőrzést magánorvosok végezhessék, a miniszterium tól nyert külön megbizás alapján.

Amikor sok a lány és kevés a férfi

A cigányasszony rosszul sikerült tanácsa

Hogy hol történt meg ez az alábbkövetkező história, azt jobb, illendőbb, ha elhallgatjuk. Ezuttal különösen szükséges a diszkréció, mert széplányok vannak a dologban, nem is kettő, nem is három, de egy egész bálteremre való. Szép és fiatal eladó leányokról van szó és az egész furcsa eset abból származott, hogy a szép és fiatal eladó leányok hiába várták a vevőt. Az odavalósi fiatalemberek, mintha csak összebeszéltek volna, egyszerűen nem akartak házasodni. És ebből támadt a baj.

A városka urilányai rossz szemmel nézték, hogy a serdültebb ifjuság kocsmázik, pipázik és egyéb földi élvezetket hajszol, csak éppen no, — csak éppen nem szerelmes. Nosza, összeültek a lányok és hosszabb eszmecsere után elhatározták, hogy ármányhoz folyamodnak, amellyel megnyerik az ifjak szivét és szerelmre lobbantsák őket.

Egy tapasztaltabb társnőjük ajánlatára cigányasszonyhoz fordultak, aki hajlandónak mutatkozott a szerelmi bájital megfőzésére illő honorárium mellett.

Az egyik lánynak aki nemrégiben jött haza Amerikából, félretett dollárai voltak, ezt tette le a duenna oltárára, de a többi is tehetségéhez képest hozzájárult a kotyvasztás költségeihez. A bájital elkészült jóféle körisporból és egyéb izgatószerekből, mire a lányok hozzákezdtek a kisérletezéshez.

A cigányasszony azt is ajánlotta, hogy lovagjaiknak szemébe tánközben összetört fésüik porát szórják, cipőjükbe pedig liliomgyökeret tegyenek és amikor a fiatalemberekre néznek, mondják ezt:

— Ahogy én tiprom ezt a gyökeret, ugy tiprod te is az én szivemet!

Az első zsuron szivdobogva töltötték lovagjaik teáscsészéjébe az italból, azonban nem tartották mértéket és igy történhetett meg, hogy a zsur után három fiatalember rosszul lett az izgatószerek mértéktelen élvezetétől. A három fiatalembert beszállitották a helybeli kórházba, *ahol az egyik meg is halt*, igaz, hogy előrehaladott vesebaja sietette halálát.

A megindltott rendőri nyomozás fényt derített a lányok üzelmeire. A legelőkelőbb uri családok leányait haligatták ki a rendőrségen, akik sirva valiották be, hogyan jutottak pénzhez és miért volt szükségük a bájitalra.

Természetes, hogy az egész városka lakossága ma erről beszél. Izgatottan tárgyalják a fejleményeket és ma már a piacon egész sor kofa kiabálja vigbogva:

— Bájital, tessék, kisasszonykák! Vegyenek bájitalt! A szegény kislányok nem mernek most kimenni az uccára.

Ujra kisért a választói jogfosztás terve

Mire jó az opciós jog meghosszabbitása?

Már megint kisért a beogradi sajtóban a jugoszláviai magyarság választójogának egynémely vajdasági politikus által olyan hön óhajtott elsülyesztése. Időnkint szinte periodikusan, mintha valamely titokzatos kéz igazgatná a dolgokat, fel-fel bukkan a beogradi lapokban a gyanus kisérleti nyul, a különös ballon d'enag, amelyről nem lehet tudni, ki próbálkozik vele. Ime most is. A *Pravda*, a demokratapárt legtekintélyesebb lapja, irja a következőket:

A versaillesi szerződés szerint minden államnak meghatározott időn belül meg kell adnia az összes politikai jogokat a nemzeti kisebbségek számára. Mint értesülünk, *Pasics már válaszolt a magyar kormány jegyzékére, hogy meghosszabbitja az opció jogot 1925. év végéig. Ilyen módon a magyarok teljesen elvesztették a mostani képviselőválasztásokon választói jogukat.* Pasics a román és német kormánynak is felajánlotta az ő vérein számára az opció meghosszabbitását. Ha ez a két kormány elfogadja Pasics javaslatát, akkor a románok és németek is elveszitik szavazati jogukat.

A beogradi lap ugynevezett »értesülése« nagyon is hihetetlenül hangzik. A jugoszláviai magyarság nem tételezi fel Pasicsról, hogy az országot Európa közvéleménye, az egész világ szemeláttára a legreakciósabb állam hirébe akarná keverni. Csehszlovákiában és Romániában már két év óta gyakorolják a magyarok aktiv és passziv választójogukat, képviselőik helyet foglalnak a parlamentek mindkét házában, nem tartjuk valószinűnek tehát, hogy Pasics most egy egészen szokatlan, sőt megdöbbentő ürügy segitségével még három évre kitolja a magyarság már régóta esedékes választójogát. Az ilyen értesülések, amelyek az utóbbi időben minden nap csüstül virágoznak a sok más tekintetben is rosszul informált beogradi sajtóban, az állam jó hirnevét és a külföldnek az állam demokrata jellegében vetett hitét egészen megingassák.

Közeledik a közigazgatási válság megoldása

Kiket váltanak fel a szuboticai városházán?

A suboticai közigazgatási válságban még mindig nem történt döntő lépés, sőt még a hivatalos tárgyalások sem indultak meg az egyes állások betöltésére vonatkozólag. Csütörtökön a városházáról telefonon érdeklődtek már Beogradban a belügyminisztériumban is, azonban onnan is csak azt a választ adták, hogy *egyelőre még a kormány sem döntött a suboticai közigazgatási változások ügyében.*

A válság megoldása azonban most már rövidesen várható. A kormánytól való instrukciók megszerzése céljából ért. *Manojlovics* János országgyülési képviselő most folytat tárgyalásokat Beogradban, ahonnan valószinűleg pénteken érkezik vissza és a magával hozott utasitások alapján kezdi meg azután a radikálispárt tárgyalásait.

Manojlovics János dr. képviselő hazaérkezése után fog tisztázódni az is, hogy a suboticai városházán kiket váltanak fel állásukban. Eddig csak *Dobanovacski* Pál főispán mondott le és a többi demokratapárti exponens távozása még egészen bizonytalan. A radikálispárti körökben egyébként szimpátiával beszélnek *Dobanovacski* főispánról, akinek működése ellen a radikálisokok se volt soha kifogásuk. *A többi vezető állásban levő demokrata tisztviselőtávozását maga a radikálispárt se látná szivesen*, miután az a vélemény, hogy azok a tisztviselők, akik nem politizáltak és akiknek beosztása nem jelent különösebb politikai exponáltságot, *maradjanak meg állásukban*, nehogy a városi közigazgatásban különösebb rázkódtatások legyenek. A döntés végeredményében a kormánytól függ és nem lehetetlen azért, hogy a választások előkészitése miatt a főispán távozásával egyidejüleg más tisztviselők is el fogják hagyni állásaikat.

A főispáni állás betöltésére nézve mindinkább megerősödik az a kombináció, hogy *Pletikoszits* András dr. volt polgármester van kiszemelve erre a tisztségre. Benne egyrészt a suboticai pártok is teljes garanciát látnak, mint olyan bunyevácban, aki a radikális párthoz tartozik, másrészt a közigazgatásban is megfelelő jártassága és gyakorlata van. *Pletikoszits* Andás dr. bizonyos garanciák mellett esetleg hajlandó is volna a főispáni és polgármesteri teendőket vállalni, bár erre nézve sem foglalt még állást pártja.

Ha ez a megoldás nem vezetne sikerre, ugy minden valószinűség szerint uj embert hoznak Suboticára főispánnak, akit nem feszélyez itt semmiféle összeköttetés és igy szabadon rendelkezhetne a választások alatt. Ezt a megoldást azonban értesülésünk szerint a radikálispárt egy része nem fogadná szivesen, hanem inkább helyi pártemberrel szeretnék betöltve látni a fontosabb állásokat.

Mindezek a kérdések azonban néhány napon belül tisztázódni fognak és *Manojlovics* képviselő hazaérkezése után nyomban megkezdődnek a hivatalos tárgyalások. Ha ezek gyorsan eredményre vezetnek, ugy *nem lehetetlen, hogy még karácsony előtt kinevezik az uj főispánt*, azonban abban az esetben is, ha a tárgyalások nem lennének ilyen gyors lefolyásuak, néhány napon belül most már megoldást fog nyerni a suboticai közigazgatás válsága.

Ideje is már, hogy a sokféle kombinációnak egyszer vége szakadjon és ismét megkezdődhessék a rendes munka.

Elkészült

a német jóvátétel uj tervezete

Enyhült a francia álláspont

Washingtoni jelentés szerint az »United Telegraph« arról értesül, hogy a *Baldwin* angol kincstári kancellár vezetése alatt álló bizottság az angol adósságok rendezésére vonatkozó tárgyalások folytatására messzemenő felhatalmazást kapott. Baldwin feladata, hogy *Hardinggal* és *Hughes*-sel az Unio és Anglia álláspontját összhangba hozza, ami *döntő hatással lesz a jóvátétel sorsára.* Baldwin megbizása még arra is irányul, hogy a márka stabilizálására vonatkozólag is előterjesztést tegyen az amerikai kormánynak.

Angol és amerikai kormánykörökben remélik, hogy *a két kormány között teljes megegyezést sikerül létrehozni.*

A francia ellenállás a washingtoni tárgyalások hatása alatt már gyengül. Jó jelnek tartják, hogy a francia szenátus az ellentállás ügyében *a francia igényeket csökkenti.* A szenátus mérsékeltebb tagjai formulát keresnek, amelynek alapján *Harding tervéhez hozzájárulhatnának.*

A »*Matin*« értesülése szerint *Németország is hozzájárult ahhoz, hogy a jóvátétel összegét Hughes terve alapján nemzetközi pénzügyi szakértők állapitsák meg.* Hughes csak a francia választ várja, hogy a pénzügyi szakértők megkezdhessék működésüket.

Páris és London között a küszöbön álló külön akció ügyében is folynak a tárgyalások. A francia kormány értesitést küldött Londonba, hogy előzetes tárgyalások nélkül nem indit akciót a szövetségesek nélkül.

A januári párisi konferencia előkészületeibe nem engednek betekintést. Anglia nagy tervet dolgoz ki, a franciák és németek szintén kidolgozott tervekkel jönnek a konferenciára. A német terv nem érinti a Ruhr-vidékre vonatkozó követeléseket. Hogy *Mussolini* is résztvesz-e a konferencián, az még bizonytalan.

A »*Manchester Guardian*« szerint a párisi konferencián Németországgal a következő alapon kisérlik meg a megegyezést: *Németország két évi moratóriumot kap*, ha ennek ellenében belenyugszik abba, hogy a szövetségesek a német pénzügyeket ellenőrzik. Németország kötelezi magát azoknak a pénzügyi reformoknak a keresztülvitelére, amelyeket a szakértők nélkülözhetetlennek tartanak Németország belső kényszerkölcsönt vesz fel aranyban, a márka stabilizálására. *Németország hozzájárul, hogy a megszállt területen levő bányákat, földbirtokokat, erdőket és vámjövedelmeket zálogba vegyék.* Ennek ellenében *Franciaország lemond a Ruhr-vidék megszállásáról* azzal a külön kikötéssel, ha Németország hozzájárul ennek a területnek a jövőben való megszállásához, ha Németország nem teljesitené a moratórium feltételeit.

A »*Petit Parisien*« szerint *Baldwin* január 3-án érkezik Washingtonba, ahol az angol kormány következő javaslatát fogja előterjeszteni: *Franciaország semmi formában nem léphet fel önhatalmulag a jóvátétel terén, ujabb területet nem szállhat meg és azzal nem is tenyegetőzhetik.* Ezzel szemben Franciaország hozzájárul a német jóvátételi fizetések határidejének elhalasztásához, valamint ahhoz, hogy a német adósságok végösszegét józan számitással állapitsák meg.

Eddig tart a nagyhatalmak uj tervének felsorolása. Hogy mit szólnak hozzá a németek, arról nincs még jelentés.

Halálosvégü verekedés a korcsmai bálon

Tánc után temetés, dáridó után fogház

A tavankuti csendőrök csütörtökön három fiatal sebesicsi legényt szállitottak be a suboticai ügyészség fogházába, névszerint: *Vukovics* Jócó, *Kopunonovics* Rokus és *Basics* Pájót. Valamennyien tizennyolc-tizenkilenc évesek.

A három legény, több más hasonló koru sebesicsi társával együtt, részt vett egy bálon amelyet a sebesicsi nagyvendéglőben rendezett a fiatalság vasárnap este. Éjfélig minden a legnagyobb rendben ment, a nagyszámu báli közönség táncolt, mulatott, vigadott és nagyokat ivott.

Éjfél után azonban hirtelen változott a kép. A vidám mulatozás zajától hangos báliterem csatatérré változott át, a hol a legények között elszánt és elkeseredett közelharc fejlődött ki.

Suhogott az ólomvégü, drótfonatu, kemény gummibot, villant a hosszu pengéjü, élesre fent nagy kés és piros vér freccsent a helyiség padlójára, amelyen pár perccel előbb még táncospárok lejtettek.

A véres verekedés kezdetét, — a melynek emberhalál lett a vége, — pontosan megállapitani eddig még nem sikerült és talán ezután sem fog sikerülni. Annyi tény, — az eddig kihallgatott tanuk vallomásából állapitható meg, — hogy a tánchelyiség egyetlen lámpáját egy jól irányzott botütés összezuzta, a lámpa csörömpölve a padlóra zuhant s koromsötétség lett a helyiségben. Ez volt a harc bevezetése. Ezután vad és kétségbeesett dulakodás következett, a mulató közönség nagy része gyorsan távozott s csak a küzdőfelek maradtak a harctéren.

Amikor vége lett az ütközetnek, három sulyos sebesült feküdt a padlón: *Kujundzsics* Nikola, — aki *hat sebből vérzett,* — *Franceskovics* Nesztika, aki egy helyen volt megszurva, és *Varga* József, aki szintén egy késszurást kapott.

Mellettük feküdt egy nagy, éles kés, amelynek most nincs gazdája, amennyiben a verekedők közül egyik sem ismeri el magáénak.

A sebesülteket dr. *Osztrogondc* Béla orvos részesitette első segélyben. A legsulyosabban megsebesült *Kujundzsics* Nikolának következő sérülései vannak: óriási daganat a homlokon, a mely a drótfonatu, ólomvégü bot ütésétől ered, késszurások vannak a hátában, lágyékában, a hónaalatt, jobb és bel felsőcombján, összesen hat mély, erős szurás.

A hatalmas ereju fiatal legény a borzasztó sebesülések után sem vesztette el eszméletét, hazaszállitották a lakására és *másnap,* hétfőn, 18-án ő maga mondotta el a nála megjelent tavankuti csendőröknek a verekedés részleteit és hogy pontosan tudja azt, hogy *Kopunovics* Rókus vágott rá bottal a homlokára, amitől elesett. A földön fekve kapta a késszurásokat. Hogy a lámpát ki ütötte le, nem tudja.

Franceskovics Nesztika jobb lapockájába kapta a szurást, kitől, azt nem tudja.

Varga József baloldali lágyékába kapta a szurást.

Vukovics Jócó, — az egyik tetes, — azt állitja, hogy a bot a sebesült *Kujundzsics* Nikoláé volt és ő ütötte le a lámpát is.

Szurásról és késről nem akar tudni semmit.

Franceskovics Nikola azt állitja, hogy *Basics* Pájó szurta meg.

Varga nem tudja, hogy ki szurta meg.

A csendőrök több tanut hallgattak ki, de egyik sem tudja megmondani, hogy miből keletkezett a verekedés, csak azt hallották, hogy a legények között valami régi keletü harag miatt szóváltás támadt, amit csakhamar sulyos szurások követtek és azután nagy csörömpölés és sötét lett a helyiségben.

Lehet, hogy szerelmi versengés is közrejátszott a véres verekedés előidézésénél.

Az ügyészséghez beszállitott három legény még nem lett biróilag kihallgatva.

Kujundzsics Nikola állapota szerdán délben válságosra fordult és a fiatal legény délután *meghalt.*

Az ügyészség elrendelte birói felboncolását.

Nem kapott utlevelet a volt valutadiktátor

Állitólag eljárást inditanak Plavsics ellen

Beogradi jelentés szerint *Plavsics* Dusán, a volt valutadiktátor a beogradi rendőrhatóságnál külföldi utlevél kiállitását kérte, amit a rendőrség eddig még ismeretlen okból a volt valutadiktátortól *megtagadott.*

Az a tény, hogy a kormány egyik volt exponensének, aki csak néhány nappal ezelőtt mondott le, nem adnak utlevelet, különböző kommentárokra ad alkalmat. A törvény szerint ugyanis minden állampolgárt megillet az utlevél, hacsak nem áll bünvádi eljárás alatt. Tekintettel arra, hogy Plavsics lemondása óta több izben hire járt, hogy ellene a rosszul sikerült valutajavitási akció és az ezzel kapcsolatban állitólag elkövetett visszaélések miatt bünvádi eljárást inditanak Plavsics ellen, — e hir és az utlevél megtagadása között többen kapcsolatot keresnek.

HIREK

Betlehemesek a kávéházban

Zsufolt, hétköznapian füstös és profánul üzetes volt a kávéház tegnap este, amikor a nagy lármában, a torlódásban, az egészen speciális, furcsa és tulmeleg atmoszférában fölzendült váratlanul, valami hideglelős szentimentálizmus kiséretében, vékony, de tiszta gyermekhangokon:

— Menyből az angyal . . .

Betlehemesek voltak, kis, pirosarcu gyerekek, a külvárosból jött háromkirályok, fehéren, aranyszélü szarvval, de szent együgyüséggel összeragasztott papircsákóval a fejükön, botokkal, piros, zöld és szürke pántlikákkal, bibliai hallucinációkkal, amit énekeltek és buzgósággal, ahogy hozták, hurcolták magukkal a papiros házikót és benne Krisztust, aki megszületett. A kávéház inteuőrjében groteszk és hangulatrontó látvány volt a három betlehemes, templomi és alázatos primitivségükkel, meg a megszületett Jézussal, akinek szegények ők voltak talán ezen az estén a legszerelmesebb kufárjai. Amint tiszta üveghangon belekezdtek a szokásos egyházi énekbe — mindenki, az egész kávéház fölriadt, mint akit szivénkapott valami, fölriadt és a betlehemeseket nézte, akik ott álltak az ajtóban fesztelenül. Holmi léha és hitetlen elérzékenyedéssel a játékot is abbahagyták a kártyaasztaloknál, a pincérek beszüntették a kiszolgálást, a zaj hirtelen elcsitult és a kis betlehemesek közé térdelt le jóságosan minden emberi érdeklődés. A kis külvárosi háromkirályok egyszerre kifordították a kávéház életét, maguk felé irányitottak minden szempárt, furcsa, nagy csöndet hoztak, be, amelyben hibátlanul és győztesen szállt szinesen a bibliai ének:

— Menyből az angyal . . .

De csak egy pillanatig tartott az egész. Csak egy pillanatig figyelt a kávéház. Aztán vége . . . A szegény kis betlehemesek még csak az ének felénél tartottak — amikor a kártyaasztaloknál már ujból megindult a partie, a zaj ismét fölzendült, a szentimentalizmus elveszett és a zsufolt teremben mindenki folytatta ott, a hol abbahagyta. A csodának vége volt: Krisztus szerelmes szolgálóinak áhitatos énekére senkisem figyelt már és a »Menyből az angyal« áriáját árván kántálta a három betlehemes . . .

— **Kik lesznek az uj főispánok?** Ez a kérdés foglalkoztatja most különösen a vajdasági közvéleményt. Értesülésünk szerint a jövő héten **határoznak az uj főispánok** kinevezéséről. Hétfőn Beogradban a belügyminiszteriumban tanácskozás lesz, amelyen a radikális párt vajdasági exponensei vesznek részt. Ezen a tanácskozáson osztják ki a vajdasági főispáni stallumokat.

— **Az uj pénzügyminiszter üdvözlése.** A Suboticai Kereskedelmi Egyesület (Lloyd) választmánya, szerdán este tartott ülésében elhatározta, hogy *Sztojadinovics* Milán pénzügyminisztert kinevezése alkalmából táviratilag üdvözli. A határozat értelmében alábbi táviratot intézték a pénzügyminiszterhez:

A Suboticai Kereskedelmi Egyesület örömmel üdvözli Miniszter urat a szabad pénzügyi és kereskedelmi forgalom támogatóját, kinevezése alkalmából.

A Suboticai Kereskedelmi Egyesület

Damjanovics Milán titkár. **Jakobcsics Imre** elnök.

Ez a rövid hiradás szintén hozzátartozik az uj valutarendelet hatásáról szóló tudósitáshoz.

— **Az egészségügyi főnök előadása.** Dr. Markovics Lázár, a vajdasági egészségügyi főnök, csütörtökön este Novisadon, a Sloboda szálló nagytermében, vetitett képekkel illusztrált népies propaganda előadást tartott a nemi betegségekről.

— **A magyar nemzetgyülés csütörtöki ülése.** Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyülés csütörtöki ülésén az indemnitási vita szónoka *Lovász* János volt, aki a kölcsönös megértést és a foglalkozási és felekezeti különbségekből eredő gyülölködés megszüntetését sürgette. A falvakban kellene megtanulni a politikusoknak — mondotta — a munkát, Istent és embert becsülni. Panaszt emel, hogy az adóbehajtás mennyi molesztálással jár vidéken, majd a tisztviselőkérdést tette szóvá.

— **A Maticza szubvenciója.** Novisad város 25.000 dinár subvenciót szavazott meg a Srpska Matica céljaira. A szubvenció kiutalt első részletével a Matica elszámolt s most a városi tanács a második részletet is kiutalta.

— **A sentai templom ügye.** Sentáról jelentik: A sentai templom ügyében delegált két bizottság december 27-én tartja meg első ülését. Mindkét bizottság elkészült a templom építésére vonatkozó tervezettel és azt előterjeszti a legközelebbi közgyülésnek jóváhagyás végett.

— **A magyar-osztrák kereskedelmi szerződés életbelépése.** Budapesti jelentés szerint a magyar-osztrák kereskedelmi szerződés januárban lép érvénybe.

— **Narutovicz gyilkosa a biróság előtt.** Varsóból jelentik: Narutovicz gyilkosainak bünügyét december 29-ikén fogják tárgyalni.

Mit szól hozzá?

*— Az utóbbi időben **nagyon keserü** lett a szultán-kenyér . . .*

64 oldalas

a Bácsmegyei Napló karácsonyi száma

A Bácsmegyei Napló karácsonyi száma terjedelemben és tartalomban első helyen áll a magyar nyelven megjelenő lapok közt. Hatvannégy oldalas lesz a karácsonyi szám.

Hatvannégy oldal még békében is, a mikor a papir olcsó, szinte korlátlan mennyiségben állott rendelkezésre, tiszteletreméltó teljesitmény volt. Hogy most mit jelent 64 oldalas ujságot adni, azt csak szakember tudja megitélni. A közönség tájékozásául csak annyit, hogy a Bácsmegyei Napló karácsonyi számához majdnem fél vaggon papirra van szükség, az előfizetők és olvasókhoz való eljuttatáshoz ezer hatalmas csomagot kell csindlni. A nagy terjedelem sem tette lehetővé, hogy minden hirdetést, amit a karácsonyi számra feladtak, leközölhessen a kiadóhivatal és fájdalmas érzéssel nézzük azt a kézirat tömeget, amelyet a közel negyvenoldalas szövegrészbe helyszüke miatt nem tudtunk elhelyezni.

Ma kissé kimerülten, de mégis büszkén nézünk a készülő karácsonyi szám elé. Büszkék és hálásak vagyunk azok iránt, akik megértő készséggel jöttek segitségünkre, hogy a karácsonyi számot minél érdekesebbé, mentül nivósabbá tegyük s büszkék és hálásak vagyunk olvasóink ezrei iránt, akiknek érdeklődése állandóan itt fluidál körötünk, biztatóan és bátoritóan, hogy a magyar szivvel és magyar lélekkel fogadják majd a magyar szót, amellyel a magyar kultura és irói képesség megnyilatkozik a Bácsmegyei Napló hasábjain.

Karácsonyra minden asztalon ott lesz a Bácsmegyei Napló, hogy segitsen ünnepiesebbé tenni a békének és megértésnek az ünnepét, hogy hozzájáruljon annak megértéséhez, hogy e sanyaru, vérrel, bünnel, kinnal terhes világot csak ugy lehet megváltani, ha mindenki átérzi, hogy tul nyelven, fajon, valláson, történelmi multon, régi hazugságokon az emberek testvérként fognak össze.

E testvéri és baráti kézfogás jelében készül a Bácsmegyei Napló és készül a karácsonyi szám.

Az öt dináros karácsonyi szám előállitása olyan technikai feladat és annyi anyagi áldozattal jár, hogy a lapot csak korlátolt számban nyomathatjuk ki. Aki tehát a karácsonyi számhoz hozzá akar jutni, biztositsa már előre azt magának.

—

— **Döntés a magyar és osztrák államadósságok ügyében.** Párisból jelentik: A jóvátételi bizottság december 28-ikán hallgatja meg a magyar és osztrák delegátusoknak az államadósságokra vonatkozó jelentését és utána nyomban meghozza döntését az adósságok fölosztása tárgyában.

— **Magyarnyelvü kommunista hetilap Beogradban.** Beogradban január 1-én magyar nyelvü kommunista hetilap indul meg. A lap engedélyezését és kiadását azzal magyarázzák, hogy a radikálisok és kommunisták közt megegyezés jött létre.

— **Az uj pénzügyminiszter meghallgatja az érdekképviseletek véleményét.** Becskerekről jelentik: A kereskedelmi életre nézve talán az volt eddig a legnagyobb baj, hogy a kereskedelmi és pénzügyminiszter a rendeletek kiadásánál soha sem hallgatták meg az érdekelt gazdasági körök véleményét. Az uj pénzügyminiszter ugy látszik ezen a bajon segiteni akar és jóvá szándékozik tenni azt, a mit elődei elmulasztottak. Ezt bizonyitja legalább is az az átirat, amit a pénzügyminiszter intézett a becskereki iparkamarához, a melyben felszólitja a gyárosokat és kereskedőket, hogy az adótörvényre vonatkozó észrevételeiket és javaslataikat küldjék be a miniszteriumhoz.

— **A görög miniszterek kivégzésének ujabb részletei.** Londonból jelentik: A »Daily Express« Gunaris és társainak meggyilkolásáról ujabb, borzalmas részleteket közöl. A lap szerint egyik halálraitélt miniszter, aki szivbajban szenvedett, a vesztőhelyre való szállitás közben szivbajban meghalt. Ennek dacára a halottat Gunarisz mellé támasztották és rálőttek. Gunaris szintén szivgyengeségben szenvedett, ezért sztrichinnel fokozták szivműködését és amikor magához tért, akkor végezték ki. A miniszterek hozzátartozóit csak négy óra mulva értesitették a kivégzésről és félórai határidőt adtak nekik az eltemetésre. Egyik minisztert tömegsirba temették, mert feleségét elmulasztották értesiteni a kivégzésről.

— **A magyar fascisták Angorába készülnek.** Budapestről jelentik: A londoni »Deily Telegraph« jelentése szerint a magyar fascisták elhatározták, hogy *Friedrich* István vezetésével Angorába küldöttséget menesztenek, Kemallal való esetleges együttmüködés megbeszélése céljából. Az angol lapjelentés szerint *Apponyi* és *Belitska* hadügyminiszter is jelen lett volna a fascisták azon megbeszélésén, amelyen ezt elhatározták. Friedrich állitólag előbb Rómába megy, hogy Mussolinivel is tárgyaljon. A »Magyar Hirlap« szerint az angol lap hire teljesen alaptalan.

— **A becskereki kereskedők karácsonyi meglepetése.** Becskerekről jelentik: Annak idején megirtuk, hogy azok a pénzügyőrök, akik összeirták a kereskedők szivarkapapir és gyufakészleteit, nem közölték az érdekeltekkel azt, hogy az összeirás milyen okból történik. A kereskedőket — akik az összeirás után nyugodtan és mit sem sejtve árusitottak tovább gyufát és szivarkapapirost, nagy meglepetés érte. A monopoligazgatóság értesitette őket, hogy az összeirt árukra uj, magasabb illetékeket kell fizetni. A kereskedők ez ügyben ülést tartottak, amelyen tiltakozó memorandumot szövegeztek meg a monopoligazgatósághoz.

— **Ifjusági előadás Sentán.** Sentáról jelentik: A srbobrani szerb főgimnázium tanuló ifjusága szombaton este Sentán szinielőadást rendez. Az előadást táncmulatság fogja követni.

— **Liliom-babák.** Mayerhoff Ella suboticai Alexandrova-ulicai kirakatában néhány nap óta rendkivül érdekes, izléses, iparmüvészeti babák állitják meg a járókelőket. A babák pamutból készültek s nemcsak szoba- és karácsonyfadiszitésre alkalmasak, hanem praktikus célt is szolgálnak. A müvészi tökéletességü babák minden uricsalád részére kellemes karácsonyi meglepetésül szolgálhatnak.

— **Kivégzik az ir felkelővezéreket.** Dublinból jelentik: A trabesi hadbiróság által halálraitélt négy ir fekelővezéren a kivégzést azonnal végrehajtják, ha a forradalmi csoportok kerületeiben ujabb forrongások törnek ki.

— **A tamburás temetése.** Csütörtökön délután temették Kiss Jancsi tamburást, aki 24 éves volt és akit a sok éjszaka teritett ravatalra. A fiatal, jókezü tamburást hatvan kollégája kisérte utolsó utján, hatvan tambura, amik sirták, zengték végig az uccán azt a szomoruságot, ami tamburástársai szivét részvétre csöndesitette Kiss Jancsi végső tisztességén. A szokatlan, zenés temetés nagy csődületet teremtett mindenütt, ahol végigment a halottasmenet. Az emberek csodálkozva és megilletődve hallgatták a gyászkiséret tamburajátékát, amely méltó volt Kiss Jancsihoz és méltó volt kartársához, akik szerető gyászban muzsikálták a fiatal halott nótáját.

— **Clemenceau visszaérkezett Amerikából.** Párisból jelentik: Clemenceu szerdán, Amerikából hazatérve, Havreban partraszállt és autón Párisba utazott, ahol Tardieu várt reá.

— **Az emigráns szultán.** Maltából jelentik: Mohamed detronizált szultán teljes visszavonultságban él Malta szigetén, Tigne városában. Tartózkodási helyét eddig csak egyszer hagyta el, amikor az angol kormányzót meglátogatta. Még nem döntött, hogy meddig marad Maltán. A volt szultán már eddig is több helyről kapott meghivást.

— **Stinnes megbizottja Beogradban.** Beogradból jelentik: Csütörtökön Stinnes Hugónak egyik megbizottja Beogradba érkezett és több nagyiparossal és hirlappal tárgyalásokat kezdett.

— **Fedák Sárit kormányzósértéssel vádolják.** Budapestről jelentik: Fedák Sárit a nyár folyamán Balatonfüreden a lakásán egy csendőrörs záróra tullépés miatt igazoltatta. A csendőrörs feljelentése szerint Fedák ez alkalommal annyira elragadtatta magát, hogy Horthy kormányzó személyét is sulyosan megsértette. A győri ügyészség ezért kormányzósértés cimén eljárást inditott Fedák ellen és a budapesti főkapitányságon most hallgatták ki a müvésznőt, aki tiltakozott a vád ellen. Ugy szerinte, mint egy szemtanu vallomása szerint a csendőrörs igazoltatása annyira felizgatta Fedákot, hogy kijelentette, elégtételt fog kérni a főispántól, a belügyminisztertől, vagy ha kell, Horthytól. A csendőrörs ezzel szemben fentartja azt a vádat, hogy Fedák a következőket mondotta: »Ezért felelősségre vonom magát Horthyt! Van még nagyobb ur is, mint Horthy!« Az eljárást Fedák ellen a győri ügyészség folytatja, a vádemelés ügyében azonban csak az iratok beérkezése után fognak dönteni.

Dávid ékszerésznél megérkeztek a szebbnél-szebb *karácsonyi és ujévi ujdonságok. Arany* és ékszereket legmagasabb árban veszek.

— **Adomány.** A nyugdijas szövetség gyorssegély irodájához szerencsétlen családok karácsonyi segélyezéséhez a következők adakoztak: Katolikus legényegylet mükedvelői előadásából 1900 korona, Lelbach István 4000, Jakobcsics Imre 200, Dobanovacski Pálné 200, özv. Schilling Kálmánné 200, özv. Manuzsics Lázárné 200, Hartmann Rafaelné 160, Manuzsics Antal 50, Püspöki Gusztávné 100 korona. A kik karácsonyi asztalukról juttatni akarnak azok számára, kik e szent ünnepen keserü lélekkel ülnek fütetlen szobában az inség asztalánál, küldjék adományaikat a Gyorssegélyirodához Vilsonova ulica 34 özv. Jakobcsics Gyuláné és Alapfy Gyula szövtségi pénztárnokokhoz. A vezetőség nevében: Czéner Andorné.

— **A suboticai cigányzenészek gyüjtése elaggott kartársaik érdekében.** A suboticai cigányzenészek nemes emberbaráti érzéstől vezérelve gyüjtést inditottak elaggott, keresetképtelen cigányzenészek árvái felsegélyezésére. A gyüjtés tizenkétezer korona összeget eredményezett. A befolyt összeget csütörtökön osztották ki tizenkét család között. A jótékony adomány sok keserü könnyet szántott föl és ott nyujtott segélyt, ahol a legnagyobb volt a szükség. A gyüjtést eszközlő cigányzenészek nevében *Bodrics* Miska primás mond hálás köszönetet a nemeslelkü adakozóknak.

— **Titokzatos hulla a határon.** A vrsaci csendőrség jelentése szerint a jugoszláv-román határ közötti mesgyén, Votina községhez közel, a votinai vadászok egy férfihullára bukkantak. A hulla 3 napja feküdhet a határmesgyén. A 35 évesnek látszó férfi holttestén a bal füle mögött látszik egy seb, amely tompa eszköztől származik; továbbá jobb oldala a lágyékig véresen sebes. A hulla valami rokkant egyén lehet, mert jobbkezének ujjai hiányzanak. A votinai csendőrség jelentése folytán a bela-crkvai ügyészség Votin községbe kiszállt, hogy a halott ember kilétét kinyomozza és a boncolást megejtse. Minden jel arra mutat, hogy a férfi hulla egy csempészé, akit a határon agyonütöttek.

(*) **Roth Olga kozmetikai intézetében** Kr. Alexandrova-ulica 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbörhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolitása. Kaphatók saját készitményü, kiváló hatásu kenőcsök, pudeték, gyógyszappanok, arcfehéritő és szeplőkenőcsök stb. 2804

Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta. Belgyógyászati rendelés. Férfi és női nemi betegségek modern gyógykezelése. Rendel: d. e. 8—11. és d. u. 3—5-ig. Subotica, Cara Dušana-ul. 6. (Vass Ádámmal szemben.) Telefon: 695.

A Suboticán lakó kereskedelmi ügynökök és utazók felkéretnek, hogy hétfőn délelőtt 11 órakor, helyzetük megbeszélésére, jöjjenek össze a Nádor-kávéházban. Az egybehivók.

Karácsonyi és ujévi ajándékok olcsón kaphatók. Reitter-drogériában, Subotica.

TŐZSDE

Novisadi tőzsde, december 21. Szilárd irányzat. Tartott árak az árjegyzés 84 vaggon. Tengeri és buza képezték az érdeklődés tárgyát. Buza 417.50—425 dinár, tengeri uj 200.25—210, csöves tengeri 162.50, liszt 6-os 487.50, bab fehér 362.50, árpa 362.50, korpa 152.50.

Beograd, december 21. *Zárlat:* Páris 660. (6.50), London 405 (4.25), Milanó 4.60 (4.60), Genf 1650—17 (17), Newyork 91—92 (90—91), Berlin 1.33—1.37 (1.30—1.40), Prága 2.80—2.90 (2.75—2.80), Szaloniki 115, Bécs 0.13.25 (0.13—0.15), Bukarest 52—53 (502), Budapest 4.20 (4—4.10), Varsó 0.55 (0.55).

Zagreb, december 21. *Zárlat:* Dollár 90.50—91.50, Róma 475—480, Prága 270—275, Berlin 1.41—1.42, Budapest 3.75—3.95, Bécs 0.13.50.

Zürich, december 21. *Zárlat:* Berlin 0.0775 (0.078), Holland 211 (210), Newyork 520 (521), London 24.49 (24.44), Páris 37 (39), Milanó 26.85 (26.90), Prága 15.80 (15.80), Budapest 0.22.75 (0.22.75), Zagreb 1.45 (1.45), Bukarest 3.10 (3.50), Varsó 0.35 (0.3.00), Bécs 000.75 000.76 (000.75 000.76).

Budapest, december 21. A devizaközpont jegyzései: Holland 94.80, Lei 13.50, Angol font 10.78, Lira 118, Szokol 66, Leva 17. A többi változatlan.

Poziv

na glavnu skupštinu d. d. Bioskopa Korzo, koje će se obdržati *29 decembra 1922 g. pre podne u 11 časova* u svom lokalu gore pomenutog društva u Subotici, Hungaria palača, na koju skupštinu sa ovim poziva svoje deoničare.

Raspored:

1. Biranje beležnika za vodjenje zapisnika, i dva člana za overavanje zapisnika.
2. Prijava Upravnog i Nadzornog odbora, od prošle poslovne godine.
3. Ustanovljenje bilance, računa dobitka i gubitka.
4. Biranje 7 članova u upravni, a 3 članova u nadzorni odbor.
5. Menjave pravila.
6. Razrešenje dužnosti starog upravnog i nadzornog odbora.
7. Eventualije.

Upozoravaju se deoničari, da na glavnoj skupštini mogu samo oni sudelovati koji polože svoje deonice 3 dana pre sastanka skupštine kod blagajne društva (Lifka Bioskop) ili kod podružnice Prve Hrvatske Štedionice u Subotici, i dobivenu priznanicu predsedniku skupštine predadu.

Subotica, 20. decembra 1922.

Bioskop Korzo D. D. Subotica.

Bilanca 30. april 1922.

Aktiva: Gotovina u blagajni 275.467.93. Bioskopsko pravo 45000. Lifka Bioskop kupovna cena 712500. Strojevi i motori 333.260. Nameštaj 287.375. Opreme 175.529. Kaucije 4500. Vrednosti papiri 7990. Dužnici 88,186.90. Gubitak 102,214.55. Ukupno 2.032.023.38.

Passiva: Dioničarsko glavnica 330,000. Rezervna glavnica 17,500. Fond za porez 4000. Vanredna rezerva 20,017.18. Nepodignute dividende 20.078. Tatijeme ne izplaćene 1800. Verovnici 1.638,628.20. Uk. 2.032,023.38

Izkaz gubitka i dobitka:

Izdavanje: Rn zidanje 141,041.10 Pokrenutog postupka troškovi 1875. Srpskim Eraru uzapčena potraživanje 9540.24. Kamata 136,515.85. Provizije 84.789.80. Troškovi 1.387,902.99. Porez gradski za ulaznice 388,662.57. Porez državni za ulaznice 444.294.86. Državni komesar 71,013. Odsek filmova 58,489.20. Za pozajmicu 1.166,371.57. Otpis 111,379.02. Uk. 4.001,875.20.

Primanje: Prenos dobitka od 1921 god. 241.66. Prihod bioskopa Royal 212,846.06. Prihod bioskopa Apolo 5250. Prihod Bioskopa Korzo 2.397,243.50. Prihod bioskopa Lifka 894,679.43. Garderobe i Bife 9400. Stojevi i motori 80,000. Nameštaj 150.000. Opreme 150,000. Gubitak 102,214.55. Ukopne 4.001,875.20.

Ravnateljstvo
Pregledao i umesno našao Nadzorni odbor.

ROSSIJA—FONCIERE
biztositó- és viszontbiztositó társaság.
Az SHS. állam legnagyobb nemzeti intézete
Fiókigazgatóság: Subotica (Hitelbank-palota)
Főügynökség Suboticán: Közgazdasági Bank
és Somborban: Bácsmegyei Agrártakarékpitnál

„PHILATELIA"
BÉLYEGKERESKEDÉS SUBOTICA
SZÉCSI E.
Veszek használt jugoszláv bélyegeket. A forgalmi bélyegekből csak teljes sorokat kérek, vagy egyeseket a 25 és 50 parás, valamint 1 dináros kivételével. Küldjön árajánlatot. 6353

NYILTTÉR.

Értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy a Rosenberg féle férfi és női divatáru üzletet átvettem. Raktáromon tartok mindennemü szőrme és kötött árut, valamint nagyválasztékban férfi és női cipőket.

Kérem a közönség szives párfogását.

Senta, 1922. december 16.

tisztelettel

9173 Wehn Miklós.

Az Első Suboticai Szalámi Gyárat megvettem és azt a mai kornak megfelelő modern gépekkel felszereltem téliszalámigyártásra és 1923 január elején üzembe helyezem.

Veszek minden mennyiségben nehéz sertéshust csigolyázva legmagasabb napi árban.

Szakmunkások és tanoncok felvétetnek.

Szabados Rezső

az Első Suboticai Szalámigyár tulajdonosa

Devojačka ulica 3.

Vadászok!

Vadászfegyver és vadászlőszer szükségletüket legolcsóbban

BATA V. FIA

Subotica, Aleksandrova u. 7.

vadászfegyver és vadászlőszer nagykereskedésében szerezhetik be.

JANSEN FILS BELGA FEGYVERGYÁR gyártmányainak eladása jótállás mellett.

Nagy raktár Bayard Ogris és Sauer fegyverekben.

ANGOL ÉS NÉMET PATRONOK.

Tessék próbavásárlást tenni.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Állatokat preparálunk.

Árjegyzék ingyen.

S. H. S. KIR. LŐPORELADÁS

7901

Gazdák figyelmébe!

Buzaocsu, konkoly, árpa és tengeridara, ugyszintén korpa állandóan a legolcsóbb napi árban kapható.

Berger Jakab villanymalma

Telefon 328.

9030

Karácsonyi

női kalapvásár

mélyen leszállitott árakon

Beer Bözsi

női kalapszalonjában Subotica, uri Kaszinó-épület.

Estélyi és toalettkalapokból nagy választék

9083

ELADÓK

Első Brünni gyártm. 200 HP. magas és alacsony nyomású állógőzgép 530/440—250/300 Volt Amper. egyenáramu generátorral közvetlenül kapcsolva. 220 Voltos egyenáramú dinamók vagy elektromotorok 12 HP.—200 HP.-ig. 3 Cornvall gőzkazán 10 atm. 100 □° m tüzfelülettel. Viztisztitó és lágyitó berendezés 15000. Vizszürőberendezés 75000. Una szivattyú 75,000 liter teljesitő képességgel óránként. Különféle rezervoárok vaslemezből 3—20 köbméterig. Hidraulikus prések, zuzógépek, olajmagpörkölő, gőzre. Vadonatuj őrlőhengerek 250/600, 300/600, 350/600, 350/800 mm. 100 fmtr 4" kútfúrócső, Mannesmann forcsövek 89 mm—200 mm-ig. Különféle forgó és préskarimák, csapok, viztolattyúk, gőzszelepek, mindenféle idomdarabok öntött vasból viz- és gőzre. Bordás fűtőtestek 70×2000 mm. 2 drb fedett vasrezervár összesen 100 vagon befogadóképességgel, csővezetékkel. 2 garnitura 8-as magánjárógőzcséplőgép elevátorral. 4—6—8 HP. benzinmotor 5 HP. állógőzgép kazánnal emelő szerkezettel, szállitható épitkezéshez kiválóan alkalmas, egy kisebb gőzkazán 8 átm.

PETRÁSS LÁSZLÓ, VELIKI BEČKEREK. 8762

Eladó

9235

Kaszinó, szálloda (emeletes), kávéház, szinház és nagy tánceremmel, 12 vendégszobával, vendéglős lakás szükséges melléhelyiségekkel, kocsibeszállóval, teljes berendezéssel

Bačka Topolán (járási székhely)

Bővebb felvilágositást nyujt

Juhász Gábor Bačka-Topola.

Alkalmas 9182

karácsonyi és ujévi ajándékok kaphatók

Schwarcz József

női és férfi divatáruüzletében Subotica Rudičeva ul. 2

Elsőrendü bükkhasáb házhoz szállitva

200·— korona.

Vuković i Drug

Senćanski putból befordulni Lička ulicába 9. sz.

Telefon 450. 9222

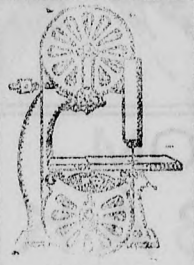

Mindennemü

famegmunkálógép és szerszám

állandóan raktáron azonnal szállitható.

Két gépüzem berendezés átvehető.

JELLINEK JÓZSEF

Subotica, Paja Kulundžić u. 4. (Uri Kaszinóval szemben)

Elsőrendü, ládákba csomagolt téli

tiroli fajalma

és masánszki alma legolcsóbb árban kapható

WEISZ JÓZSEF, SUBOTICA

délgyümölcskereskedés, Rudić-utca.

9142

WEISZ HENRIK

kalap és sapka

különlegességek raktára

Dus választék

Borsalinó kalapokban.

Subotica, Jelačićeva ul. 5. (Kistrápolna mellett)

9644

Vidéki cigányzenekarhoz egy nőtlen karmester 9162

kerestetik, esetleg a bandát mint primás átveheti. — Ajánlatok feltételekkel együtt

Kemény-kávéház Murska Sobota

Prekmurje küldendők

Tüzifa!

I-a bükk, gyertyán, tölgy, cser, köris hasábok gömbmentesen esetleg gömbbel wagontételekben azonnali szállitásra ajánl

„Kaloria"

Tüzelő anyagkereskedés

Subotica Senćanski-put

Telefon 512. 9217

Fagykenőcs

fagyást pár nap alatt tökéletesen meggyógyit.

Kapható:

LACKNER DROGERIÁBAN

Kralj Aleksandra ulica, Hotel Nacionallal szemben.

SPITZER J.

SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ

SUBOTICA

9136 Strosmajerova-u. 8

A leghasznosabb és legalkalmasabb karácsonyi ajándék

az amerikai Singer-varrógép

családok részére, valamint ipari és gyári célokra

Eladás havi és heti részletfizetésre (24 hó alatt)

Raktáron van

Singer varrótű

Singer olaj

Singer cérna

Singer selyem és mindenféle

Singer pótalkatrészek

Singer-varrógép Bourne & Co. New-York

Subotica, Strosmajerova ulica 7.

Képviseletek: Sombor, Apatin, Odzsaci, Bezdán, Topola, Starakanizsa, Szenta, Ada. Központi képviselet az S. H. S. királyság részére: Zagreb, Marulićeva ul. 5. Képviselet minden nagyobb helyen. 8781

Danica cipőüzletében

leltározás miatt 1-ig a raktáron levő cipőkészlet mélyen

leszállitott áron kiárusittatik

Lifka

dec. 21-től dec. 24-ig csütörtöktől —vasárnapig

DUBROWSKY
(rablóvezér)
dráma 6 felvonásban.

Főszereplők: Osip Rumić, Tamara Duvan.

LEVELEZÉS

Kedves Katóka és szőke barátnője. Hátuk mögött ülő két fiatalember megismerkedni óhajtana önökkel. Levelet »Elátkozott« jeligére a kiadóba. 9257

FOGLALKOZÁS

Irodai gyakornokot és kőltisztviselőket felvesz a Dunav biztosító részvénytársaság főügynöksége, Aleksandrova-ulica 6. 9189

Ügyes bőrkereskedő-segéd azonnal felvétetik Kaufmann Hermann bőrkereskedőnél, Subotica. 9187

Irodai gyakornok szerb tudással felvétetik. Cím a Kurir hirlanterjesztővállalatnál. Telefon: 5—14. 9203

Egy jómegjelenésű engrossista-segéd azonnali belépésre felvétetik Weisz József déli-gyümölcs kereskedőnél Subotica, Rudić-ulica 1. 9197

Egy intelligens német, magyar, zongora tudással biró nevelőnőt keresek 8 éves kislány mellé január 15-ére. Schoszberger S., Temerin. 9261

Egy 26 éves nőtlen főpincér állást keres ötezer dinár óvadékkal január 15., február 1-ére kávéházba vagy vendéglőbe. Cím a kiadóban. 8972

VÉTEL-ELADÁS

Kevéssé használt, 20—50 hl. tartalmat átfogó lagerhordó - vasabronc 300 métermázsáig eladó, kilogrammonként 8 koronáért. Cím: Vass testvérek nagypincéje, Horgos. 9171

Eladók ritkaszép perzsaszőnyegek, férfi-bunda, ilkisz-szőrme béléssel, perzsiáner női kabát és komplett felszerelés tejtermékek gyártásához, »Alfa-Loval« gyárimány. Usporedna-ul. 4. 8997

Megvételre keresek 1 darab motorcsónak - teknőt 12—18 méter hosszúságban, vasból esetleg fából, Horváth János, Stari-Bečej, Kralj Petra-u. 52.

Egy jóforgalmu vendélő eladó Suboticán, a főtéren. Bővebb felvilágosítást Gergics Antal Subotica, Vranjevačka trg 6. Barátok temploma során. 8953

Wertheim - kasszát keres kölcsön, esetleg megvételre, suboticai cég. Leveleket postafiók 58 kérünk.

Eladó egy kétszobás konyha, pince és kamra, kukorica-górés ház Bajai-u. 24; nagyon alkalmas fakereskedésnek. Érdeklődni lehet Galamb-u. 3. Stipančević Dánčonál. 9212

Egy 6 HP benzinmotor eladó. Ára 8000 dinár. Apolló Mozgó. Stari-Bečej. 9166

Apróhirdetések

Telefonon nem adnak hirdetési ügyekben felvilágosítást. Apróhirdetés egy szó 3 K, vastagbetűs és elválasztó betűszerszámmal. Legkisebb apróhirdetés ára 30 K. Apróhirdetéseket felvesz Szabadkán a kiadóhivatal Alexandrova-utca, Leibach-ház és Sonlanger hirlapárusda a vasuti park mellett. Vidékre valamennyi főelárusítóknál. Előfizetési díj havonkint 30 din., negyedévre 90 din. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.

Földszintes házamat belterületen, lakók nélkül, öt szobás, harmincötezer dinárért eladó. Rozenfeld Eszter, Sombor, Fecske-u. 11. 9175

Malomtrieur-hulladék, körülbelül 60—80 mm., pormentesen ledarálva, Suhopolieі állomásra szállitva, mm.-kint 650 koronáért, vagy darálás nélkül is eladó Berda Józsefnél, Novi-Gradac via Suhopolje.

Eladó két pár 40 colos francia malomkő, teljesen felszerelve, hajtóművel együtt. Meszlár Györgynél Potiski Szveti Nikola 9156

Pianino. Kiállitási darab, remek rokoko-stilu faragványnyal, elsőrendű hanggal eladó. Jellinek József Subotica, Paje Kujundžića-ul. 4. Uri kaszinóval szemben. 9240

6 HP. 16 éves magánjáró garnitura és magányos magánjáró kis 6 HP lokomobil és teljes mozi-berendezés, valamint különféle malomkő - járatok eladók. Árak megegyezés szerint. Rózsa Ferenc, St. Kanjiža. 9223

Egyágyas szoba kőrisfából, gyönyörü toilettel olcsón eladó. Cím a kiadóban. 9215

SALAMA

prve vrsti
nova roba
posve zrela
dobiva se svuda
I. hrv. tvornica salame, sušena mesa i masti
M. Gavrilović
sinovi d. d.
Petrinja.

dec. 21-től dec. 24-ig csütörtöktől —vasárnapig

Korzó

Pandora szelencéje
dráma 6 felvonásban.
Főszereplő: Milfred Harris Chaplin.

Faapritó, kétkaru baltagép. — Szivattyu, szivónyomó 0.6 HP., 100 voltos villanymotorral, kompiett, eladó. Ulreich Testvérek vaskereskedők, Subotica. 9230

KÜLÖNFÉLE

Tüzelőanyagot megtakarit minden egyes háziasszony, ha gyertyánfával és szalonszénnel tüzel, amit Sijačić fa- és szénkereskedőnél beszerezhet. Palići-ut. Telefon 839. 9152

Menyasszonyi és nyoszolóleány csokrot, nász- és más alkalmi ajándékot legjobban beszerezhet Balog Lina virágüzletében, Subotica, Bárány - szálloda mellett. Állandó mükiállitás. Naponta friss olasz virág. 8751

Liliom-créme egyedüli biztos szer szeplő, májfoltok, mitesserek ellen. Kapható illés gyógytárban, postával szemben. 8626

Tüzifa és szalonszén a legjutányosabb áron kapható Sijačić fa- és szénkereskedőnél, Pallesi-ut. Telefon 839. 9151

Elveszett egy fehér barnafoltos kis kutya zöld kabátban; kéretik a becsületes megtaláló jutalom ellenében a kiadóba elvezetni. 9247

Állást keresek

mint képviselő nagy cégnél. Az 8 szes kereskedelmi ügyekben nagy gyakorlattal rendelkezem. Beszélek és irok horvátul, szerbül, németül, magyarul és olaszul is. Esetleg átvenném valamely nagy szálloda és étterem vezetését is. 9177

Szives ajánlatokat az INTERPKLAM r. t. osijeki megbizottjához I. Janić & Co.-hoz Osijek I Tončarska ulica 7. ZASTUPNIK jelige alatt kérek.

ELADÓ

szanádi határban levő
20 hold földem,
melyben 4 hold prima szőlő, 14 hold szántóföld 2 hold kaszáló és a rajta levő épületek együtt
90.000 dinárért.
Értekezni lehet
Nagy Ragyogó János tulajdonosnál SENTA Szív-utca 1448 szám.

„Nea" Crem
a legjobb arcápoló szer
KORONA-GYÓGYSZERTÁR
SUBOTICA, VÁROSHÁZA. 505

Fiu, leány és női cipő-árusitás csak e hó 22., 23., 24. és 25-én!

Páronként — gyárl áron a cipőgyárban, az udvari helyiségben Subotica, Pasićeva ulica 10., Gőzfürdő melletti házban

Ha szép
karácsonyi ajándékot
akar adni
vásároljon
Jurics Gerőnél
ifjuságí könyveket, levélpapirokat, karácsonyfa-diszeket és irodai felszereléseket dus választék, gyári árban.
Cimre kérem ügyelni!
SUBOTICA, VÁROSI KÁVÉHÁZ MELLETT
(Lőwy trafik) 8998

LILIOM BABÁK

elnevezés alatt hozza forgalomba készitőjük azokat a müvészi horgolt babákat, melyek

MAYERHOF ELLA

cukorka üzletének kirakatában láthatók.
Kralja Aleksandra ulica.

Weitzenfeld és Társa
Subotica
Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-put
Táviratcim: KENDERIPAR.
Telefon 190. Alapitva 1902.

PONYVA
ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.
AJÁNL:
Lópokrócokat, tüzoltó és kerti tömlőket, uj lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szövetet jutából és lenből, mindennemü kázivásznat.
Zsineg, kötél és hevederek.

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC - Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körlorgószépben Subotica.